

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Infrastruktury Wsi i Komunikacji Społecznej

INFORMACJA

**o nagrodach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
przyznanych w 2003 roku
za osiągnięcia w zakresie wdrażania postępu
w rolnictwie, rozwoju wsi i rynkach rolnych.**

Warszawa, 2004 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi doceniając wartość naukową i praktyczną prac badawczych przyznał nagrody 5 zespołom autorskim za prace, których wdrożenia dały wymierne efekty ekonomiczne w obszarze rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych.

Nagrodzone prace wnoszą znaczący wkład w rozwój produkcji roślinnej, zwierzęcej i gospodarki rybackiej oraz nauki.

Nagrody Ministra otrzymały następujące prace:

1. OPRACOWANIE I URUCHOMIENIE WIELOSERYJNEJ PRODUKCJI SZCZEPIONKI *APTOVAC*, PRZEZNACZONEJ DO PROFILAKTYKI CHOROÓB UKŁADU ODDECHOWEGO ŚWIŃ
2. WYTWORZENIE I WDROŻENIE DO UPRAWY NOWYCH TYPÓW ODMIAN RZEPAKU OZIMEGO – MIESZAŃCÓW ZŁOŻONYCH
3. KOMPLEKSOWE OPRACOWANIE NAUKOWYCH I PRAKTYCZNYCH PODSTAW OCHRONY CHRZANU PRZED CHOROBIAMI I SZKODNIKAMI Z UWZGLĘDNIENIEM PRZECHOWYWANIA W OKRESIE POZBIORCZYM
4. OPRACOWANIE I WDROŻENIE KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU TECHNOLOGICZNO-TECHNICZNEGO PRODUKCJI OLEJU I MĄCZKI RYBNEJ PASZOWEJ Z ODPADOWYCH SUROWCÓW POWSTAJĄCYCH W PRZETWÓRSTWIE RYB I ICH ZASTOSOWANIE W PRODUKCJI PASZ I ŻYWIENIU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH
5. ZAPROJEKTOWANIE, PRZEBADANIE, SKONSTRUOWANIE ORAZ WYKONANIE I PRZEKAZANIE DO EKSPLOATACJI RODZINNEGO, NOWOCZESNEGO, EKOLOGICZNEGO MINI-KUTRA RYBACKIEGO JAKO PROTOTYPU JEDNOSTKI DLA ODNOWY POLSKIEJ RYBACKIEJ FLOTY POŁOWOWEJ W REJONIE BAŁTYKU

Charakterystyka nagrodzonych prac

1. OPRACOWANIE I URUCHOMIENIE WIELOSERYJNEJ PRODUKCJI SZCZEPIONKI APTOVAC, PRZEZNACZONEJ DO PROFILAKTYKI CHOROÓB UKŁADU ODDECHOWEGO ŚWIŃ- wnioskodawca Państwowy Instytut Weterynaryjny

Autorzy – zespół 5 osobowy

prof. dr hab. Zygmunt Pejsak, lek. wet. Mirosław Grzęda,
inż. Janina Malarska, lek. wet. Maria Filipek, tech. Helena Strzelecka.

Szczepionka APTOVAC jest pierwszym krajowym biopreparatem, charakteryzującym się wysoką efektywnością ekonomiczną, stosowanie, którego w sposób wyraźny ogranicza straty w chowie trzody chlewnej. Skutecznie zabezpiecza ona immunizowane zwierzęta przed wystąpieniem zachorowań z objawami zapalenia płuc. Ponadto preparat ten może być wykorzystywany do czynnego uodporniania starszych prosiąt i warchlaków. Dotychczas wszystkie szczepionki do uodporniania świń przeciw chorobom układu oddechowego pochodziły z importu i były stosunkowo drogie. Szczepionka APTOVAC uzyskała świadectwo rejestracji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz została wdrożona i jest od czerwca 2002 r. produkowana w polskim zakładzie BOWET-Puławy.

Przedłożona do nagrody Ministra praca jest wybitnym krajowym osiągnięciem mającym duże znaczenie dla rolnictwa, w tym zwłaszcza poprawy efektów ekonomicznych w produkcji zwierzęcej.

2. WYTWORZENIE I WDROŻENIE DO UPRAWY NOWYCH TYPÓW ODMIAN RZEPAKU OZIMEGO – MIESZAŃCÓW ZŁOŻONYCH - wnioskodawca Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin:

Autorzy – zespół 7 osobowy:

doc. dr hab. Iwona Bartkowiak-Broda, dr inż. Henryk Woś,
dr inż. Walenty Maćkowiak, prof. dr hab. Jan Krzymański,
dr inż. Henryk Cichy, inż. Kazimierz Paizert, mgr inż. Wojciech Błaszczak

Nagrodzone rozwiązanie dotyczy bardzo ważnego problemu dla rozwoju hodowli i uprawy rzepaku w Polsce, jedynej rośliny oleistej uprawianej w naszym kraju na taką szeroką skalę. Wyhodowanie i wdrożenie do uprawy dwóch odmian mieszańców złożonych rzepaku ozimego: Kaszub i Mazur, stanowi następny, po odmianach podwójnie ulepszonych, sukces w hodowli rzepaku ze względu na zwiększenie poziomu plonowania przy zachowaniu cech jakościowych odmian podwójnie ulepszonych, co niezwykle poprawia opłacalność uprawy tej rośliny. Jak wielkie jest zainteresowanie rynku tymi odmianami świadczy rosnąca powierzchnia ich uprawy: w 2001 r. - 20 000 ha, w 2002 r. - 25 000 ha a w 2003 r. - 56 000 ha.

Odmiana Kaszub została nagrodzona Złotym Medalem Międzynarodowych Targów Poznańskich POLAGRA-FARM 2002.

Ten niewątpliwy sukces hodowlany zawdzięcza się twórcom tych nowych typów odmian rzepaku oraz Spółce z o.o. Hodowla Roślin Strzelce (Oddziały Małyszyn i Borowo) i Zakładowi Roślin Oleistych w Poznaniu.

Produkcja nasienna prowadzona jest w Spółce HR Strzelce oraz Oddziałach Spółki Borowo, Kończewice i Małyszyn. W procesie wdrażania mieszańców do praktyki rolniczej oprócz Spółki HR Strzelce znaczącą rolę odegrały Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Kruszwicy oraz firma nasienna OBROL.

3.KOMPLEKSOWE OPRACOWANIE NAUKOWYCH I PRAKTYCZNYCH PODSTAW OCHRONY CHRZANU PRZED CHOROBYMI I SZKODNIKAMI Z UWZGLĘDNIENIEM PRZECHOWYWANIA W OKRESIE POZBIORCZYM-wnioskodawca Instytut Warzywnictwa:

Autorzy – zespół 7 osobowy

prof. dr hab. Jerzy Szwejda, dr Maria Rogowska, dr Władysław Macias,
prof. dr hab. Franciszek Adamicki, mgr inż. Czesław Pędzik,
inż. Jacek Różański, Mirosław Przydacz

Obecnie powierzchnia uprawy chrzanu w Polsce wynosi około 2000 ha i nie odbiega od powierzchni czołowych producentów światowych: USA, Węgier, Niemiec i Chin. Wzrostowi areалу uprawy nie zawsze towarzyszyła poprawa wydajności i jakości uzyskiwanych plonów. Stało się to główną przyczyną spadku eksportu z 1400 ton w latach 80, do niemal zerowego poziomu w roku 1995, a także spadku zapotrzebowania na rynku wewnętrznym, wskutek wzrostu importu znacznie lepszego pod względem jakościowym chrzanu z Węgier.

Prace realizowane przez Instytut Warzywnictwa obejmowały trzy etapy: badania nad identyfikacją sprawców uszkodzeń roślin i korzeni na plantacjach; badania nad szkodliwością poznanych gatunków chorób i szkodników; badania nad opracowaniem skutecznych metod ochrony plantacji chrzanu. Opracowane zostały również sposoby pozbiorczego traktowania sadzonek oraz metody przechowywania sadzonek i korzeni handlowych w okresie zimowym.

W roku 1997 rozpoczęto proces wdrażania rezultatów badań i doświadczeń. Osiągnięto wzrost plonu średnio z 4-5 t/ha do 6-11 t/ha oraz radykalną poprawę jakości korzeni chrzanu.

Opracowana technologia ochrony plantacji przyczyniła się do unowocześnienia krajowej bazy produkcyjnej i zahamowania importu, a w 2002 roku zanotowano po raz pierwszy od wielu lat wzrost eksportu korzeni chrzanu, głównie do Niemiec i Rosji.

Godny podkreślenia jest społeczny aspekt wynikający z wdrożenia opracowanego programu do praktyki. Rejony, w których uprawia się chrzan charakteryzują się znaczną przewagą ubogich gleb piaszczystych. W przeszłości na tych terenach dominowała uprawa żyta i ziemniaków. Wprowadzenie uprawy chrzanu w tak ubogie rejony spowodowało znaczną poprawę dochodowości z produkcji rolniczej.

4.OPRACOWANIE I WDROŻENIE KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU TECHNOLOGICZNO-TECHNICZNEGO PRODUKCJI OLEJU I MĄCZKI RYBNEJ PASZOWEJ Z ODPADOWYCH SUROWCÓW POWSTAJĄCYCH W PRZETWÓRSTWIE RYB I ICH ZASTOSOWANIE W PRODUKCJI PASZ I ŻYWIENIU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH – wnioskodawca Morski Instytut Rybacki

Autorzy – zespół 8 osobowy:

dr inż. Zygmunt Usydus, prof. dr hab. inż. Piotr J. Bykowski, Zbigniew Iwaniuk, prof. dr hab. Zbigniew Dobrzański, prof. dr hab. Roman Kołacz, prof. dr hab. Adolf Korniewicz, dr Stanisław Tronina, prof. dr hab. Tadeusz Trziszka.

Mączka rybna modyfikowana stanowi komponent paszowy uzyskiwany z koagulantów tłuszczowo-białkowych otrzymywanych z wód poprodukcyjnych. Olej rybny, który może być zastosowany do produkcji pasz uzyskuje się w wyniku procesu prasowania koagulantów białkowo-tłuszczowych, lub bezpośrednio z wód poprasowych, które powstają w procesie produkcji mączki rybnej.

Te dwa produkty: olej i mączka rybna paszowa, na podstawie przedstawionych badań chemicznych, mikrobiologicznych i toksykologicznych spełniają wymagania pozwalające na ich wykorzystanie w produkcji pasz i żywieniu zwierząt gospodarskich. Paszowy olej rybny może stanowić dobre źródło energii, tłuszczu i witamin lipofilnych, szczególnie dla zwierząt monogastrycznych. Zaobserwowano znaczne zwiększenie przyrostów masy ciała tuczników oraz kurcząt po spożyciu mieszanki pełnoporcjowej z dodatkiem paszowego oleju rybnego.

Opracowana i wdrożona technologia stanowi nowatorskie i kompleksowe rozwiązanie problemów związanych z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem surowców tłuszczowych i białkowych występujących w odpadach rybnych na cele paszowe.

5..ZAPROJEKTOWANIE, PRZEBADANIE, SKONSTRUOWANIE ORAZ WYKONANIE I PRZEKAZANIE DO EKSPLOATACJI RODZINNEGO, NOWOCZESNEGO, EKOLOGICZNEGO MINI-KUTRA RYBACKIEGO JAKO PROTOTYPU JEDNOSTKI DLA ODNOWY POLSKIEJ RYBACKIEJ FLOTY POŁOWOWEJ W REJONIE BAŁTYKU

Autorzy – zespół 8 osobowy Politechniki Gdańskiej:

prof. dr hab. inż. Krzysztof Rosochowicz, mgr inż. Andrzej Wołoszyn,
dr hab. inż. Józef Krępa, dr hab. inż. Czesław Dymarski,
inż. Tadeusz Blekiewicz, dr inż. Edmund Brzoska, mgr inż. Grzegorz Wendt,
inż. Maksymilian Stachowiak

Pokładowa łódź rybacka KR-10 jest jednostką nowoczesną, bezawaryjną o znacząco obniżonych kosztach eksploatacji oraz stwarzającą podwyższone warunki bezpieczeństwa eksploatacji nawet w bardzo trudnych warunkach morskich. Stanowi ona niewątpliwą konkurencję dla podobnego typu jednostek pływających produkowanych w państwach zachodnich.

Jest to propozycja dla naszej gospodarki morskiej, która może przyczynić się w znacznym stopniu do odtwarzania i modernizacji polskiego rybołówstwa bałtyckiego, a także rozwinąć rynek pracy w rejonie małych portów bałtyckich. Nowoczesna jednostka spełnia wymogi Unii Europejskiej. KR-10 zawiera wiele funkcjonalnych rozwiązań innowacyjnych, będących nowością na jednostkach tego typu oraz elementów produkcji krajowej o wysokiej jakości.

Rozwiązanie konstrukcyjne śruby nastawczej zawiera cechy oryginalne i jest przedmiotem zgłoszenia patentowego. Pozytywne opinie dotyczące jednostki wydały między innymi: Krajowa Izba Rybacka, Stocznia Rybacka „SPAWMET”, Polski Rejestr Statków.